P109276 • Afgiftekantoren 2440 Geel - 2099 Antwerpen X • 1 mei 2020 • Tweewekelijks • Nummer 15 • Foto: Shutterstock • Voor Nederland: nr. 9

ZONNESTRAAL

ZOOM

REIS ROND DE WERELD

uitgeverij averbode

Добро пожаловать в Россию

Welkom in Rusland: het grootste land ter wereld. Er zijn grote steden waar miljoenen mensen wonen. Maar er zijn ook uitgestrekte natuurgebieden waar maar weinig mensen wonen.

RUSLAND

Land: Rusland
Werelddelen: Europa en Azië
Taal: Russisch
Aantal inwoners: 143 miljoen
Hoofdstad: Moskou
Grootste stad: Moskou (12 miljoen inwoners)
Afstand vanaf Brussel: 2 252,87 kilometer

In Rusland schrijven de mensen heel anders. Ze gebruiken het cyrillisch schrift. Het Russische alfabet heeft 33 letters.

А Б В Г Д Е Ё Ж З И
Й К Л М Н О П Р С Т
У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ
Ы Ь Э Ю Я · , : ; ! ? “ ”

Rusland heeft veel **natuur**. Bekend zijn de **toendra's**. Deze gebieden liggen in de poolcirkel. De bodem is er altijd bevroren. Dat heet **permafrost**. Er groeien alleen mossen, gras en kleine struiken. Op de toendra leeft de Siberische tijger. In iets minder koude gebieden liggen **taiga's**. Dat zijn grote bossen met naaldbomen. Hier leven veel verschillende dieren.

© iStock

Dit nummer werd geschreven door Hubertine Van den Biggelaar. Foto's: © Shutterstock, tenzij anders vermeld.

Zonnestraal
Voor België: Uitgeverij Averbode nv, Postbus 54, 3271 Averbode. Tel. +32 (0)13 78 01 16 – fax +32 (0)13 78 03 83 – e-mail: basisonderwijs@uitgeverijaverbode.be – website: www.uitgeverijaverbode.be
Voor Nederland: Uitgeverij Averbode nv, Postbus 54, 3271 Averbode, België. Tel. 0499 788116 - e-mail: info@uitgeverijaverbode.nl - website: www.uitgeverijaverbode.nl.
Verantwoordelijke uitgever: Filip Noël, Abdijstraat 1, 3271 Averbode • **Gedelegeerd bestuurder:** Barbara Vangheluwe
Zonnestraal • ISSN 0772-9898
Deze uitgave ondersteunt de actie van OVAM, die het milieu wil beschermen door het optimale hergebruik van papier aan te moedigen. Dit tijdschrift wordt gedrukt op milieuvriendelijk papier. • De verkoopsvoorwaarden van dit product vindt u op www.uitgeverijaverbode.be/verkoopsvoorwaarden. • Onder voorbehoud van alle rechten. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, gereproduceerd, verspreid of op andere wijze meegedeeld aan het publiek zonder uitdrukkelijke voorafgaandelijke toestemming van de uitgever. • De persoonlijke gegevens die door u verstrekt worden, worden door Uitgeverij Averbode nv en Uitgeverij Averbode|Erasme nv, Abdijstraat 1, 3271 Averbode, gebruikt om u op de hoogte te houden van hun activiteiten en uitgaven. Op eenvoudig verzoek kunt u uw gegevens inkijken en eventueel verbeteren. • Ondanks al onze inspanningen om aan de verplichtingen inzake het beeldmateriaal van dit nummer te voldoen, is het mogelijk dat bepaalde rechthebbenden ons onbekend gebleven zijn. Wij stellen ons ter beschikking voor het oplossen van hun probleem.
De redactie
Hoofdredactie: Jan Van der Auwera • **Coördinatie:** Vanessa Girboux • **Eindredactie:** Isabel Vandeginste & Alexia Haesendonck • **Prepress:** Chris Beelen • **Vormgeving:** Marine Domec & Els Vandervoort

Elk jaar vieren de Russen het pannenkoeken- of boterfeest ***maslenitsa***. Het feest duurt een week. Er zijn dan veel grote optochten en mensen eten heel veel **pannenkoeken**. Maslenitsa eindigt met de verbranding van poppen van stro. Deze poppen zijn het symbool van de winter. De verbranding geeft aan dat het einde van de winter in zicht is.

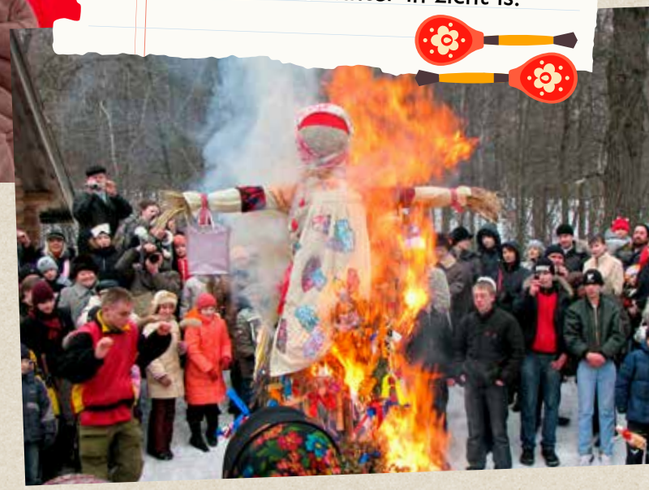

In Rusland ga je van je zesde tot en met je zeventiende naar dezelfde school. De eerste vier jaar volgt **iedereen** dezelfde lessen. Vanaf je tiende krijg je een eigen vakkenpakket dat past bij jouw talenten en interesses. Na deze school kun je gaan werken of nog twee jaar naar school gaan. Dan volg je verplichte vakken die je voorbereiden op een studie aan een hogeschool of universiteit.

Russen zijn trots op hun land en vertellen er graag over. Russen houden ook van op tijd komen en beleefd zijn. **Respect** voor ouderen is heel belangrijk. Russen zijn heel **gastvrij** en nodigen je graag uit bij hen thuis. Neem dan een cadeautje mee en trek als je binnenkomt altijd je schoenen uit!

TURKIJE

Land: Turkije
Werelddelen: Azië en Europa
Taal: Turks
Aantal inwoners: 80 miljoen
Hoofdstad: Ankara
Grootste stad: Istanboel (11 miljoen inwoners)
Afstand vanaf Brussel: 2 513,07 kilometer

In het midden van Turkije ligt het gebied Cappadocië. In de rotsen zijn er veel **grotten** ontstaan. Daar konden mensen gemakkelijk woningen in maken. Er zijn zelfs hele grotsteden gemaakt.

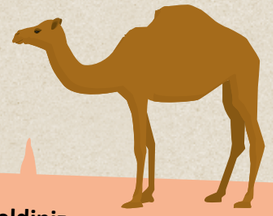

Türkiye'ye Hoş Geldiniz

Welkom in Turkije! Het grootste deel van Turkije ligt in Azië. Een klein stuk van dit land ligt in Europa. Turkije staat bekend om zijn bijzondere natuur, maar ook om de bijzondere gebouwen en gastvrije mensen.

Turken zijn echte zoetekauwen. En dat proef je! **Turks fruit** zijn vruchten of noten met veel suiker of honing eromheen. ***Baklava*** is een gebakje van bladerdeeg met nootjes en heel veel laagjes honing. Turken houden vooral van samen eten en drinken. Bij het ontbijt eten ze vaak ***simit***: een ringvormig broodje met sesamzaad erop. En ze drinken uiteraard veel Turkse thee!

Op 23 april is het **kinderdag** in Turkije. Dan zijn de kinderen een dag lang de baas. Ze hoeven niet naar school en er is overal feest. Maar als kinderen naar **school** gaan, moeten ze wel volgens strenge regels leren en leven. In Turkije ga je van je 6e tot je 14e naar de lagere school. Daarna ga je nog vier jaar naar de middelbare school. Op veel scholen is een **schooluniform** verplicht. Andere scholen hebben duidelijke kledingregels. Korte broeken, rokken en mouwloze shirts zijn vaak verboden. Net als het dragen van make-up.

Een traditionele **Turkse bruiloft** duurt wel **drie dagen**! Op de eerste dag gaat iedereen bij de bruid thuis de **bruidskist** bekijken. Daarin zitten allerlei spullen, zoals handdoeken en tafelkleden. Op de tweede dag is er een **hennafeest** voor de vrouwen. Ze versieren dan elkaars handen en voeten. Pas op de derde dag haalt de bruidegom zijn bruid op en gaan ze trouwen. Daarna is er een **groot feest** met heel veel mensen, eten, drinken en muziek.

Turken begroeten elkaar met een **kus**. Oudere mensen geef je een **handkus**. Turken zijn heel **gastvrij**. Maar ze hebben wel een paar belangrijke regels. Knuffelen of zoenen waar anderen bij zijn, vinden ze niet prettig. En ga je op bezoek? Dan moet je altijd je schoenen uittrekken. Eten pak je alleen met je rechterhand, want je linkerhand is onrein. Die gebruik je om het toiletpapier te pakken na je toiletbezoek.

Welkom in Canada! In dit land worden drie talen gesproken: Engels, Frans en Uniktitut. Dat is de taal van de inheemse inwoners: de Inuit. Dat is een heel bijzondere taal. De inhoud van een hele zin wordt immers vaak in één woord geschreven.

CANADA

Land: Canada
Werelddeel: Noord-Amerika
Taal: Engels en Frans
Aantal inwoners: 35 miljoen
Hoofdstad: Ottawa
Grootste stad: Toronto (2,7 miljoen inwoners)
Afstand vanaf Brussel: 5 674,24 kilometer

De **Inuit** wonen vooral in de koude poolgebieden. Ze woonden vroeger tijdens de winter in iglo's en in de zomer in tenten. Ze leefden vooral van de **vangst** van zeehonden, walrussen en walvissen. Over land reisden de Inuit vaak met een **slee** met husky's ervoor.

Canada heeft heel veel bekende **natuurparken.** De **Niagarawatervallen** zijn wereldberoemd.

Montreal is de tweede grootste stad van Canada. Bijzonder is dat het centrum van Montreal ook een **ondergrondse stad** heeft. Onder de grond zijn wel 160 winkels, kantoren, hotels en musea. Er zijn 120 ingangen naar die stad. Zo hoeven de mensen tijdens de strenge winters niet buiten te komen.

De populairste snack in Canada is de ***beavertail*** (beverstaart). Het is een platte, gefrituurde koek die de vorm heeft van een beverstaart. Op de koek leggen ze bijvoorbeeld pindakaas of koekjes.

© iStock

Lacrosse is de nationale sport van Canada. Elke speler heeft een stick met een netje eraan. Met die stick moet je een kleine rubberen bal in het doel krijgen. Dit spel speel je in de zomer buiten. In de winter is **ijshockey** populair.

© iStock

In Canada ga je tussen je 4e en je 17e naar school. Een schooljaar heet een *grade*. Op school krijg je geen cijfers, maar **letters**. Een F is het laagste wat je kunt halen. Een A+ is het beste wat je kunt halen. Canadese kinderen gaan veel en lang naar school. Een schooldag begint om 9 uur en eindigt om half vier. Veel leerlingen zijn een hele tijd onderweg met de **schoolbus**. Je hebt maar twee vakanties per jaar: een kerst- en een zomervakantie.

欢迎来到中国

*Welkom in China: het land waar de meeste mensen ter wereld wonen. In dit land worden 14 verschillende talen gesproken. Maar de belangrijkste is het **Mandarijn**. Deze taal heeft geen letters, maar **karakters** (tekens). Elk karakter staat voor een hele lettergreep. De **toon** waarop je een karakter uitspreekt, bepaalt wat het betekent.*

CHINA

Land: China
Werelddeel: Azië
Taal: Mandarijn
Aantal inwoners: 1,3 miljard
Hoofdstad: Beijing (Peking)
Grootste stad: Shanghai (9,5 miljoen)
Afstand vanaf Brussel: 7 960,70 kilometer

China handelt al eeuwen met andere landen. Toch willen de Chinezen niet iedereen in hun land toelaten. Om hun land te verdedigen, bouwden ze al vanaf de 7e eeuw een lange verdedigingsmuur in het noorden. De **Chinese Muur** is 21 000 kilometer lang.

Veel mensen in China werken in grote **fabrieken**, waar ze lang en hard moeten werken voor weinig geld. Toch trekken veel Chinezen naar die fabrieken, omdat ze arm zijn. Op het platteland moeten ze ook veel en hard werken. Maar ze verdienen er vaak te weinig om te overleven. Toch is het platteland heel belangrijk. China teelt de meeste **rijst** ter wereld: bijna 130 miljoen ton per jaar.

© iStock

Het belangrijkste feest in China is het **Chinees Nieuwjaar**. Het feest valt tussen eind januari en begin februari, en duurt 15 dagen. Overal zijn leeuwen- en drakendansen te zien. Er wordt ook vuurwerk afgestoken om boze geesten te verjagen. Op de vijftiende dag is het **Lantaarnfeest**. Overal worden dan lantaarns en lampionnen opgehangen.

In China is **goed leren** heel erg **belangrijk**. Chinese kinderen moeten minstens 9 jaar naar school. De meeste kinderen dragen een **uniform** op school. Goede cijfers halen is heel belangrijk. Alleen de beste leerlingen mogen immers later naar de hogeschool of universiteit. Kinderen krijgen veel huiswerk. En veel ouders sturen hun kinderen naar bijles. Toch gaan ook veel kinderen niet naar school. Zij zijn zo arm dat ze moeten gaan werken.

Heel veel Chinezen doen aan ***tai chi***. Veel mensen geloven dat de oefeningen goed zijn voor hun gezondheid. Ze doen die oefeningen altijd buiten. Er zijn verschillende vormen van tai chi. Bij de ene stijl worden bewegingen soms heel langzaam en bewust uitgevoerd. Bij een andere stijl worden wapens en stokken gebruikt.

Chinezen eten graag ***dumplings.*** Dat zijn hapjes van deeg met een vulling. Die vulling kan van alles zijn. Chinezen eten meestal met **stokjes**. Daarbij mogen de stokjes de mond niet raken. Het is belangrijk dat je laat weten dat je het eten lekker vindt. Dat doe je door te boeren, te slurpen en te smakken!

Het grootste deel van Botswana bestaat uit de **Kalahari**. Dit woord komt uit het Tswana en betekent ‘de grote dorst’. De Kalahari is een groot **woestijngebied**. Je vindt er grote zandvlaktes, maar ook steppes en savannes. Daar leven veel verschillende dieren, zoals leeuwen, bavianen en antilopen.

BOTSWANA

Land: Botswana
Werelddeel: Afrika
Taal: Engels en Tswana
Aantal inwoners: 2,2 miljoen
Hoofdstad: Gaborone
Grootste stad: Gaborone (232 000 inwoners)
Afstand vanaf Brussel: 8 660,72 kilometer

o amogelesegile
Welkom in Botswana: een land in het zuiden van Afrika. In dit land zijn er twee officiële talen: Engels en Tswana. De naam Botswana komt uit het Tswana en betekent ‘land van de Batswana’. De Batswana zijn de belangrijkste stam van dit land.

Het grootste deel van Botswana bestaat uit de Kalahari. Daar is het warm en droog. Het is niet gemakkelijk om daar te leven. Daarom wonen de meeste mensen in het zuidoosten van Botswana. Daar is de grond **vruchtbaar**. Je kunt er gewassen verbouwen en vee houden. De meeste boeren hebben een klein bedrijf. Daarmee kunnen ze hun eigen familie onderhouden. Veel mensen in de dorpen wonen in kleine ronde **hutten**.

Botswana heeft veel **waardevolle** stoffen in de grond zitten, zoals goud, koper en nikkel. De belangrijkste **delfstof** is **diamant**. In Botswana zijn er drie diamantmijnen. Daarmee is dit land wereldwijd de belangrijkste leverancier van diamanten.

In Botswana zijn veel arme mensen, maar het land is niet arm. Dat komt vooral doordat Botswana veel geld verdient aan delfstoffen, diamanten en het toerisme. Kinderen tussen de 7 en 14 jaar mogen **gratis** naar **school**. Daarna moet elk kind een jaar lang gratis andere mensen helpen, bijvoorbeeld door les te geven of zieken te helpen.

De naam van deze **maïspap** is ***bogobe***. Deze pap wordt bij bijna elke maaltijd gegeten. Bij het ontbijt is de pap wat dunner en doe je er suiker en melk bij. ’s Middags is de bogobe dikker en zit er vlees en groente in. En ’s avonds worden de restjes van de dag gegeten. Zijn er geen of te weinig restjes? Dan eten de mensen boter met brood.

▼ *De okavango-delta*

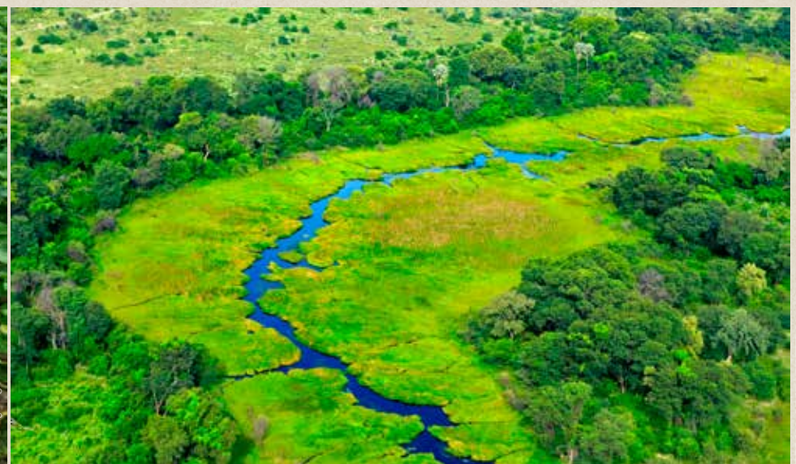

▼ *De savanne in Botswana*

Bem vindo ao Brasil
Welkom in Brazilië: het grootste land van Zuid-Amerika. De meeste mensen denken bij Brazilië aan carnaval, mooie stranden en het regenwoud. Maar er is nog veel meer te zien in dit land!

BRAZILIË

Land: Brazilië
Werelddeel: Zuid-Amerika
Taal: Portugees
Aantal inwoners: 207 miljoen
Hoofdstad: Brasilia
Grootste stad: São Paulo (12 miljoen inwoners)
Afstand vanaf Brussel: 8 978,24 kilometer

De bekendste rivier van Zuid-Amerika is de **Amazone**. Deze rivier loopt ook door Brazilië. Maar er is nog veel meer natuur in Brazilië. Natuurlijk ligt het **Amazoneregenwoud** deels in Brazilië. Maar er zijn ook **bergen**, **bossen** en **savannes**. Bijzonder zijn de **nevelwouden** van de Andes. Dat is een regenwoud dat op een berghelling ligt. Er hangt vaak een dikke nevel.

Veel mensen in Brazilië zijn **arm**. Zeker op het platteland is er weinig werk. Daarom trekken veel mensen naar de stad in de hoop op een beter leven. Ze hebben vaak geen geld of werk. Ze wonen in een ***favela***, een **sloppenwijk**. Meer dan 11,5 miljoen Brazilianen leven in zulke sloppenwijken. Huizen worden gemaakt van golfplaten en afval. Kinderen die hier wonen, gaan vaak niet naar school.
Ze proberen met werk of bedelen extra geld te verdienen. Sommige kinderen worden door niemand verzorgd. Het zijn **straatkinderen**. Ze hebben geen huis, geld en vaak geen eten. Ze gaan stelen of drugs verkopen om te overleven.

Het bekendste feest van Brazilië is het **carnaval**. Hiermee wordt de komst van de **lente** gevierd. Het Braziliaanse carnaval duurt officieel vier dagen. Maar vaak vieren mensen langer dan een week feest. Het hoogtepunt is de optocht met grote praalwagens, prachtige kostuums en veel dans en muziek. Bij de optochten zijn ook veel prijzen te winnen, bijvoorbeeld voor de mooiste wagen, het mooiste kostuum en de beste sambaband.

Voetbal is dé nationale sport van de Brazilianen. En ze zijn er ook heel goed in! Als enige land zijn ze al vijf keer wereldkampioen geworden. Maar de typisch Braziliaanse sport is ***capoeira***. Dit is een combinatie van muziek, acrobatie, dans en vechtsport. Twee tegenstanders strijden tegen elkaar in een soort vechtdans. Het leuke is dat je bij deze sport geen winnaars of verliezers hebt. Het gaat vooral om de dans zelf.

© iStock

Brazilië is heel groot en elke streek heeft weer haar eigen gerechten. Toch is er een gerecht dat iedereen kent: ***feijoada***. Dat is een stoofpot van bonen en vlees.

Welcome to Australia!

Welkom in Australië: het grootste eiland ter wereld. Er zijn grote steden waar bijna 90 % van de mensen woont. Op het uitgestrekte platteland woont maar 10 % van de mensen.

AUSTRALIË

Land: Australië
Werelddeel: Oceanië
Taal: Engels
Aantal inwoners: 23 miljoen
Hoofdstad: Canberra
Grootste stad: Sidney (4,8 miljoen inwoners)
Afstand vanaf Brussel: 16 718,33 kilometer

Het grootste deel van Australië bestaat uit het **platteland**. Dit heet de ***outback***. Je vindt er maar weinig mensen. Ze wonen soms ver van de bewoonde wereld. Kinderen die hier wonen krijgen **via de radio** of **het internet thuis les**. Bijna 80 % van de kinderen volgt die vorm van **thuisonderwijs**. Als je er ziek bent, komt de dokter met een **vliegtuig** naar je toe. De mensen die in de outback wonen, werken vaak op grote **schapenboerderijen**. Australië is namelijk de belangrijkste leverancier van wol.

De afstanden in Australië zijn heel groot. Er moeten veel spullen worden vervoerd van de ene naar de andere plek. Dat gebeurt vaak met ***trains***. Dit zijn **speciale vrachtwagens** met daarachter een stel containers op wielen. Goederen worden ook vaak per trein vervoerd. In Australië ligt de langste rechte **spoorlijn** ter wereld. Het rechte stuk is 478 kilometer lang. De hele Trans-Australian Railway is 13 692 kilometer lang.

De oorspronkelijke bewoners van Australië zijn de **Aboriginals**. Ze trokken rond om voedsel te verzamelen en te jagen. Ze gebruikten daarvoor de **boomerang** en de **woomera** (speerwerper). De **didgeridoo** gebruiken de Aboriginals om muziek te maken bij dansfeesten.

© Bidjaimage

De nationale sport van Australië is ***footy***. Het is een **mix** van **voetbal** en **rugby**. Je mag de bal schoppen en gooien. Twee teams van 18 spelers strijden tegen elkaar op een ovaal veld. De goal bestaat uit vier palen: twee dikke, hoge in het midden en twee kleinere, smalle aan de zijkanten. Je scoort punten als je de bal tussen die palen krijgt. Afhankelijk van de plek waar je de bal in de goal krijgt, krijg je tussen 1 en 6 punten.

© iStock

Australiërs zijn dol op **barbecue**. Ze grillen vlees en vis. Vlees komt van heel andere dieren dan jij gewend bent, zoals krokodil of kangoeroe. De Aboriginals aten vroeger vooral wat er in de natuur te vinden was, zoals honingmieren en mottenlarven. Dit eten heet *Aboriginals bushtucker*.

Je ziet meteen dat deze jurk Chinees is. Dat komt door de stof en het model. Deze jurk heet **qipao**. Deze jurk word gemaakt van één stuk stof en heeft knopen aan de rechterkant. Ook heeft de *qipao* altijd een hoge kraag. De jurk kan mouwloos zijn, of korte of lange mouwen hebben. Je draagt de jurk met alle knopen dicht en zonder sieraden.

ZOVEEL LANDEN, ZOVEEL KLEREN!

© iStock

In Europa zijn deze laarzen nog maar een paar jaar in de mode. Maar in Australië dragen ze al meer dan honderd jaar laarzen van schapenvacht. Later werden ze ook populair bij surfers. Beroemdheden gingen de laarzen ook dragen. Daardoor kwamen ze over de hele wereld in de mode.

In Rusland kan het heel koud zijn. Dus kleden mensen zich in de winter warm aan. Kleding van bont is er heel gewoon. Speciale **laarzen** van **schapenleer** (*valenki*) zorgen voor warme voeten.

In Turkije droegen vrouwen vroeger een ***salvur***. Deze wijde, losse broek maakten ze zelf. Ook de kleur van de broek maakten ze zelf. Want ze verfden de stof met planten.

9 782808 113915